

prima instanță, Judecătoria Fălești, (I. Ghizdari)
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți, (S. Procopciuc, E. Grumeza, D. Pleșca)

DECIZIE

15 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi
împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului
administrativ,

împotriva deciziei din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut
hotărârea din 29 septembrie 2016 a Judecătoriei Fălești,

c o n s t a t ă :

La data de 13 mai 2016, Victor Rodnițchi a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului
administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul, Victor Rodnițchi a indicat că, la data de
01 decembrie 2015, s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale
Fălești, prin care a solicitat stabilirea pensiei conform art.46 al Legii nr. 156 - XIV
din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Iar, prin decizia
cu nr. 970 din 25 februarie 2016, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești a
respins cererea, din motiv că, perioadele 13 mai 2015- 15 iunie 2015 și
04 noiembrie 2015- 15 noiembrie 2015, nu pot fi incluse în stagiul de cotizare, ca ales
local.

Reclamantul, Victor Rodnițchi a menționat că, la 14 martie 2016 a contestat la
organul ierarhic superior, decizia cu nr. 970 din 25 februarie 2016 a Casei Teritoriale
de Asigurări Sociale Fălești. Iar, prin decizia din 20 aprilie 2016 a Casei Naționale de
Asigurări Sociale s-a respins cererea prealabilă.

Reclamantul a invocat că, decizia cu nr. 970 din 25 februarie 2016 a Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești este ilegală și bazată pe interpretarea eronată
a legislației în vigoare.

Astfel, reclamantul a indicat că, sintagma „primarul poate delega” din art. 34 alin. (3) din Legea nr. 436 - XVI din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, exprimă o posibilitate a primarului, care este lăsată la alegere, însă nu este o obligație pentru primar.

Reclamantul, Victor Rodnițchi a menționat că, conform înscrierilor din carnetul de muncă și confirmarea eliberată de către Primăria Călinești, se confirmă că, în perioada 27 iunie 1987 -16 mai 1995, 13 mai 2015 – 15 iunie 2015 și 04 noiembrie 2015 – 15 noiembrie 2015, a exercitat funcția de primar.

Respectiv, reclamantul a invocat că, întrunește condițiile legale pentru beneficierea de pensie în proporție de 75% din suma plăților lunare de asigurare, datorită vârstei acestuia, stagiului de cotizare și stagiului minim de exercitare a funcției de primar.

Prin urmare, reclamantul, Victor Rodnițchi a solicitat admiterea acțiunii, anularea deciziei cu nr. 970 din 25 februarie 2016, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești, să-i stabilească pensia, conform art.46 al Legii nr.156 - XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, începând cu data adresării în instanța de judecată.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2016 a Judecătorei Fălești s-a admis cererea de chemare în judecată a lui Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ, s-a anulat decizia nr. 970 din 25 februarie 2016, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, privind refuzul în stabilirea pensiei conform art. 46 al Legii nr. 156-XIV din data de 14 octombrie 1998 privind pensiile sociale de stat și s-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești să-i stabilească lui Victor Rodnițchi, pensia conform art. 46 al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile sociale de stat, începând cu data de 13 mai 2016.

Prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din data de 29 septembrie 2016 a Judecătorei Fălești, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ.

Iar, prin hotărârea din 26 februarie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești s-au reconstituit materialele procedurii judiciare pierdute în dosarul cauzei civile nr. 3-28/16 (număr PIGD 29-3-971-13052016), intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ.

Prin încheierea din 19 iunie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a corectat greșeala strecurată în decizia Curții de Apel Bălți, dosar nr. 3a-326/16, emisă la examinarea apelului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din data de 29 septembrie 2016 a Judecătorei Fălești, prin indicarea corectă a datei emiterii actului judecătoresc, și anume a deciziei Curții de Apel Bălți, „28 februarie 2017” în loc de „28 februarie 2016” – indicat greșit.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, nu există date despre expedierea copiei deciziei motivate din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, participanților la proces.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că, recursul a fost depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, la 20 aprilie 2017, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Prin cererea de recurs, recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 29 septembrie 2016 a Judecătorei Fălești, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ.

În motivarea cererii de recurs, recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că, decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți este neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele prezentate de recurentă.

Recurenta a menționat că, conform documentelor dosarului de pensionare a lui Victor Rodnițchi, s-a constatat că, începând cu 17 ianuarie 2015, acesta este beneficiar a pensiei pentru limită de vârstă, ca lucrător în agricultură, în mărime de 1 470 lei. Iar, conform documentelor prezentate pentru stabilirea pensiei ca ales local, intimatul a confirmat un stagiul de cotizare de 07 ani 10 luni 19 zile, necesar fiind un stagiul de cotizare de 8 ani.

Recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că, perioadele 13 mai 2015-15 iunie 2015 și 04 noiembrie 2015 – 15 noiembrie 2015, nu pot fi incluse în stagiul de cotizare a lui Victor Rodnițchi, pentru realizarea dreptului la pensie, ca ales local, deoarece consilierul local nu poate exercita funcția de primar, temporar.

Totodată, recurenta a indicat că, instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat norma juridică care reglementează obiectul litigiului, și anume art. 34 alin.(3) din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, care prevede expres că, în caz de absență temporară, primarul poate delega, sub proprie răspundere, exercitarea atribuțiilor sale viceprimarului sau, după caz, secretarului consiliului pe întreaga durată a absenței sale. Or, conform normei citate supra, în perioada suspendării mandatului primarului, atribuțiile acestuia urmau a fi exercitate de viceprimar sau de secretarul consiliului, dar nu de un consilier local.

Mai mult, recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că, art.7 alin.(1) lit. a) al Legii nr. 768 din 02 februarie 2000 privind statutul alesului local, prevede că, mandatul alesului local este incompatibil cu exercitarea altei funcții de demnitate publică, ori conform anexei din Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, primarul este persoană cu funcție de demnitate publică.

La fel, recurenta a specificat că, prin răspunsurile oferite de Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Cancelaria de Stat, s-a indicat că, consilierul local nu poate exercita funcția de primar temporar, respectiv, perioadele 13 mai 2015 - 15 iunie 2015 și 04 noiembrie 2015 – 15 noiembrie 2015, nu pot fi incluse în stagiul de cotizare, ca ales local, pentru realizarea pensiei, ca ales local.

Respectiv, recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a menționat că, dispoziția Primarului Călinești, privind exercitarea temporară a funcției de primar, de către Victor Rodnițchi este un act juridic nul, care contravine Legii nr. 768 din data de 02 februarie 2000 privind statutul alesului local.

La data de 04 iulie 2017, recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs suplimentară, în care adițional cererii de recurs inițiale, a indicat că, la examinarea cauzei, instanțele ierarhic inferioare nu au constatat circumstanțe importante pentru soluționarea litigiului dedus judecătii, și anume că, stagiul total de cotizare a intimatului, Victor Rodnițchi constituie 27 ani, necesar fiind un stagiul total de cotizare, stabilit pentru anul 2015 de 32,6 ani, or Victor Rodnițchi s-a adresat la CTAS Fălești la 01 decembrie 2015.

Recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că, Victor Rodnițchi nu întrunește cele 2 condiții impuse de lege, adică confirmarea unui stagiul de cotizare în funcție de ales local, de cel puțin 8 ani și a stagiului total de cotizare, prevăzut la art. 42 alin. (1) și (11) - pentru anul 2015 - 32,6 ani.

Astfel, recurenta menționează că, litigiul dedus judecătii a fost examinat doar în partea de ține de întrunirea de către reclamantul Victor Rodnițchi a stagiului special de cotizare, litigiul nefiind examinat în partea întrunirii de către reclamantul Victor Rodnițchi a stagiului total de cotizare.

Recurenta, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat că, stagiul total de cotizare de 32,6 ani nu este întrunit de către Victor Rodnițchi, deoarece: în anii 1980-2008, acesta a achitat contribuții de asigurări sociale, sub formă de taxă fixă, ca proprietar de terenuri agricole, care lucrează terenurile în mod individual. Conform Legilor bugetului asigurărilor sociale de stat pe anii respectivi, persoanele fizice care au achitat contribuții de asigurări sociale, sub formă de taxă fixă, ca proprietari de terenuri agricole, care lucrează terenurile în mod individual, se includ în stagiul de cotizare al plătitorului, doar pentru pensia minimă de asigurări sociale și ajutor de deces.

Prin urmare, recurenta a indicat că, perioada anilor, pentru care Victor Rodnițchi a achitat taxa fixă, nu intră în stagiul de cotizare pentru pensia solicitată, deoarece în baza acestor contribuții achitate, ca proprietar de teren, are dreptul doar la pensie minimă pentru limită de vârstă, de care Victor Rodnițchi deja beneficiază.

Prin încheierea din 08 august 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, a fost considerat admisibil.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, urmează a fi admis, se casează decizia din data de 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată, din următoarele motivele.

În conformitate art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs

și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă consemnează că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată, dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei, Colegiul reține că, la data de 13 mai 2016, Victor Rodnițchi a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ, prin care a solicitat anularea deciziei cu nr. 970 din 25 februarie 2016, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești, să-i stabilească pensia conform art.46 al Legii nr.156 - XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, începând cu data adresării în instanța de judecată.

Prin hotărârea din 29 septembrie 2016 a Judecătorei Fălești s-a admis cererea de chemare în judecată a lui Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ, s-a anulat decizia nr. 970 din 25 februarie 2016, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, privind refuzul în stabilirea pensiei conform art. 46 al Legii nr. 156-XIV din data de 14 octombrie 1998 privind pensiile sociale de stat și s-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești să-i stabilească lui Victor Rodnițchi, pensia conform art. 46 al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile sociale de stat, începând cu 13 mai 2016.

Iar, prin decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și s-a menținut hotărârea din data de 29 septembrie 2016 a Judecătorei Fălești, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ.

Instanța de recurs reține că, art. 6 Cod civil prevede că, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Respectiv, Colegiul relevă că, la soluționarea litigiului dedus judecății urmează a fi aplicate normele juridice în vigoare la momentul adresării reclamantului Victor Rodnițchi, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, adică la data de 01 decembrie 2015.

Conform art. 1 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, în vigoare la momentul adresării reclamantului Victor Rodnițchi, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, 01 decembrie 2015, pensia de asigurări sociale de stat este dreptul bănesc convenit asiguratului, în condițiile prezentei legi, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Iar, art. 2 alin. (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, în vigoare la momentul adresării reclamantului Victor Rodnițchi, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, 01 decembrie 2015, dreptul la pensie îl au asigurații domiciliați în Republica Moldova, precum și persoanele care, la data stabilirii pensiei, nu au calitatea de asigurat, dar îndeplinesc condițiile prevăzute de prezenta lege. El se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări contra riscurilor sociale reprezentate de pierderea capacității de muncă (datorită vârstei înaintate, invalidității) sau de pierderea susținătorului.

Colegiul relevă că, în motivarea acțiunii, reclamantul, Victor Rodnițchi a indicat că, la 01 decembrie 2015, s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, prin care a solicitat stabilirea pensiei conform art.46 al Legii nr. 156 - XIV din 14.10.1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat. Iar, prin decizia cu nr. 970 din 25 februarie 2016, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești a respins cererea, din motiv că, perioadele 13 mai 2015- 15 iunie 2015 și 04 noiembrie 2015- 15 noiembrie 2015, nu pot fi incluse în stagiul de cotizare, ca ales local.

Conform art. 40 alin. (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale.

Colegiul indică că, reclamantul, Victor Rodnițchi a menționat că, la data de 14 martie 2016 a contestat la organul ierarhic superior, decizia cu nr. 970 din data de 25 februarie 2016 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești. Iar, prin decizia din 20 aprilie 2016 a Casei Naționale de Asigurări Sociale s-a respins cererea prealabilă.

Conform art. 40 alin. (2) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998, în caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

Iar, art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr. 793 din data de 10 februarie 2000, prevede că, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Instanța de recurs reține că, reclamantul, Victor Rodnițchi a solicitat anularea deciziei cu nr. 970 din 25 februarie 2016, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești și obligarea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești, prin care i s-a refuzat stabilirea pensiei ca ales local.

Colegiul relevă că, instanțele ierarhic inferioare au concluzionat de a anula decizia nr. 970 din 25 februarie 2016, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, privind refuzul în stabilirea pensiei conform art. 46 al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile sociale de stat, însă la materialele cauzei este anexată decizia nr. 917 din 26 februarie 2016, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, prin care lui Victor Rodnițchi i-a fost refuzată stabilirea pensiei ca ales local, din motiv că, aceasta nu întrunește condițiile stipulate la art. 42 alin. (1) al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile sociale de stat. Iar, cu nr.

970 din 25 februarie 2016, de către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Făleşti, a fost emis un răspuns, prin care i s-a comunicat lui Victor Rodnițchi, motivul refuzului în stabilirea pensiei, ca ales local.

Astfel, instanța de recurs menționează că, obiect al contenciosului administrativ este decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus, dar nu răspunsul oferit de CTAS.

Respectiv, Colegiul relevă că, instanțele ierarhic inferioare urmau să stabilească obiectul acțiunii în contenciosul administrativ și să țină cont de faptul că, conform art. 40 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din data de 14 octombrie 1998, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale, iar în caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

Totodată, instanța de recurs reține că, reclamantul, Victor Rodnițchi s-a adresat cu cerere de chemare în judecată depusă împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Făleşti, iar prin hotărârea din 29 septembrie 2016 a Judecătorei Făleşti s-a obligat Casa Teritorială de Asigurări Sociale Făleşti să-i stabilească lui Victor Rodnițchi, pensia conform art. 46 al Legii nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind pensiile sociale de stat, începând cu 13 mai 2016.

În conformitate cu art. 59 alin. (1) Cod de procedură civilă, parte în proces, reclamant sau pârât, poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Conform art. 44 al Legii nr. 489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, casele teritoriale sunt structuri teritoriale ale Casei Naționale și nu au calitatea de persoană juridică, iar Casa Națională înființează case teritoriale în funcție de numărul sau de structura asiguraților și de complexitatea activității la nivel teritorial, care funcționează sub conducerea și controlul său.

Respectiv, Colegiul relevă că, instanțele ierarhic inferioare urmau să stabilească cercul de participanți, în cadrul litigiului dedus judecății, în circumstanțele în care, casele teritoriale sunt structuri teritoriale ale Casei Naționale și nu au calitatea de persoană juridică, iar parte în proces, poate fi orice persoană fizică sau juridică.

Cu referire la fondul cauzei, instanța de recurs reiterează că, reclamantul, Victor Rodnițchi a solicitat să-i fie stabilită pensia, ca ales local.

Conform art. 46 alin. (1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, în vigoare la momentul adresării reclamantului, Victor Rodnițchi, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Făleşti, 01 decembrie 2015 asiguratul care a activat cel puțin 8 ani în funcția de președinte, vicepreședinte al raionului (consiliului județean, comitetului executiv raional), primar (președinte al sovietului orașenesc, sătesc), a atins vârsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1) și a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1) beneficiază de pensie calculată în cuantum de 75% din suma tuturor plăților lunare ale persoanei în exercițiu în funcția respectivă. Suma tuturor plăților lunare se determină la momentul stabilirii pensiei.

Respectiv, instanța de recurs relevă că, din norma legală citată supra, pentru a beneficia de pensie ca ales local, urmează a fi întrunite cumulativ 3 criterii, și anume: asiguratul a lucrat cel puțin 8 ani, în funcția de președinte, vicepreședinte al raionului (consiliului județean, comitetului executiv raional), primar (președinte al sovietului orașenesc, sătesc), a atins vârsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1) și a realizat stagiul de cotizare prevăzut la art.42 alin.(1).

Conform art. art.41 alin.(1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, în vigoare la momentul adresării reclamantului, Victor Rodnițchi, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, 01 decembrie 2015, începînd cu 1 ianuarie 1999, vârstele de pensionare se stabilesc la 60 de ani 6 luni pentru bărbați și la 55 de ani 6 luni pentru femei. În fiecare an ulterior, vârstele de pensionare se majorează cu 6 luni. Începînd cu 1 ianuarie 2003, se stabilesc vârstele de pensionare necesare obținerii dreptului la pensie pentru limită de vîrsta de 62 de ani, pentru bărbați și de 57 de ani, pentru femei.

Astfel, Colegiul relevă că, instanțele ierarhic inferioare au omis să examineze dacă, Victor Rodnițchi are vîrsta de pensionare specificată la art.41 alin.(1) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, și anume vîrsta de 62 de ani.

Iar, conform art.42 alin.(1¹) al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14.10.1998, în vigoare la momentul adresării reclamantului, Victor Rodnițchi, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, 01 decembrie 2015, începînd cu 1 iulie 2011, pentru bărbați se stabilește stagiul de cotizare necesar obținerii dreptului la pensie pentru limită de vîrstă de 30 de ani și 6 luni. În fiecare an ulterior, stagiul total de cotizare se majorează conform tabelului nr.5¹, pînă la atingerea stagiului total de cotizare de 35 de ani.

Astfel, Colegiul relevă că, instanțele ierarhic inferioare au verificat doar un singur criteriu, și anume dacă Victor Rodnițchi are 8 ani stagiul de cotizare, în calitate de ales local, dar au omis să examineze dacă a realizat stagiul total de cotizare conform tabelului nr.5¹ al art.42 alin.(1) al Legii menționate supra, și anume 32 ani și 6 luni.

Mai mult, Colegiul relevă că, conform punctului 1 al Regulamentului cu privire la modul de calculare și confirmare a stagiului de cotizare pentru stabilirea pensiei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 417 din 03 mai 2000, în vigoare la momentul adresării reclamantului, Victor Rodnițchi, către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Fălești, 01 decembrie 2015, stagiul de cotizare reprezintă însumarea perioadelor de activitate în care au fost plătite contribuțiile de asigurări sociale la fondul de pensii.

Iar, conform punctelor 20-22 al Regulamentului menționat supra, stagiul de cotizare se stabilește în baza documentelor eliberate de la locul de muncă, serviciu, studii sau altei activități, care se includ în stagiul de cotizare, sau a documentelor eliberate de organizațiile ierarhic superioare, precum și de instituțiile de arhivă. Stagiul de cotizare, realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii privind pensiile și pînă la introducerea evidenței individuale de asigurări sociale, se confirmă prin carnetul de muncă sau pe baza altor documente, eliberate în modul stabilit. După introducerea evidenței individuale de asigurări sociale stagiul de cotizare se determină în baza datelor din codul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public de asigurări sociale.

Actul de bază care confirmă stagiul de cotizare este carnetul de muncă. În lipsa carnetului de muncă sau în cazurile în care carnetul de muncă include înscrieri incorecte și imprecise sau în care lipsesc înscrierile respective despre anumite perioade de activitate, pentru confirmarea stagiului se iau în considerare adevăratele, extrasele din ordine, conturile personale, statele de salarii, legitimații, referințe, contractele și acordurile de muncă în scris având note referitoare la realizarea acestora, foile matricole și listele-formular, carnetele de membru al artelurilor cooperatiste de producție și alte documente ce conțin informații referitoare la perioada de muncă.

Astfel, instanța de recurs indică că, reclamantul, Victor Rodnițchi a indicat că, în perioadele 13 mai 2015- 15 iunie 2015 și 04 noiembrie 2015- 15 noiembrie 2015, a exercitat funcția de primar, în baza dispozițiilor emise de primarul satului Călinești.

Colegiul relevă că, la materialele cauzei este anexată dispoziția nr. 34 din data de 04 noiembrie 2015, a primarului satului Călinești, prin care atribuțiile primarului au fost delegate lui Victor Rodnițchi, pe perioada aflării primarului în concediu neplătit, din 04 noiembrie 2015, pe un termen de 12 zile (f.d.26 verso). Însă, la materialele cauzei, nu este anexat actul, dispoziția, prin care Victor Rodnițchi a fost împuternicit să exercite funcția de primar, în perioada 13 mai 2015- 15 iunie 2015.

Toate aceste circumstanțe, constituie un aspect determinant în justa soluționare a litigiului, deoarece instanța de apel urma să se expună asupra fondului apelului, prin prisma verificării legalității soluției instanței de fond.

În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe, importante pentru soluționarea pricinii în fond, și ca urmare, a pronunțat o soluție neîntemeiată.

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Reiterând, motivele de fapt și de drept, expuse mai sus, statuând că, instanța de apel a soluționat eronat litigiul în cauză, iar instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta respectiva eroare judiciară, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, concluzionează de a admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, se casează decizia din data de 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

La judecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate supra, creând condiții obiective și reale participanților la proces și judecând cauza, să

emită o hotărâre legală și întemeiată, reieșind din circumstanțele esențiale a litigiului dedus judecătii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (2)-(3) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează decizia din 28 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Rodnițchi împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Fălești cu privire la anularea actului administrativ, cu trimiterea cauzei spre rejudecare, la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Nina Vascan